

# Vlákna a přístup ke sdílené paměti

## Cvičení 2

---

B4B36PDV – Paralelní a distribuované výpočty  
FEL ČVUT

Minulé cvičení:

**“Paralelizace nám může pomoci...”**

Minulé cvičení:

**“Paralelizace nám může pomoci...”**

B4B36PDV:

**“Ale ne všechny přístupy vedou  
ke stejně dobrým výsledkům!”**

Minulé cvičení:

**“Paralelizace nám může pomoci...”**

B4B36PDV:

**“Ale ne všechny přístupy vedou  
ke stejně dobrým výsledkům!”**

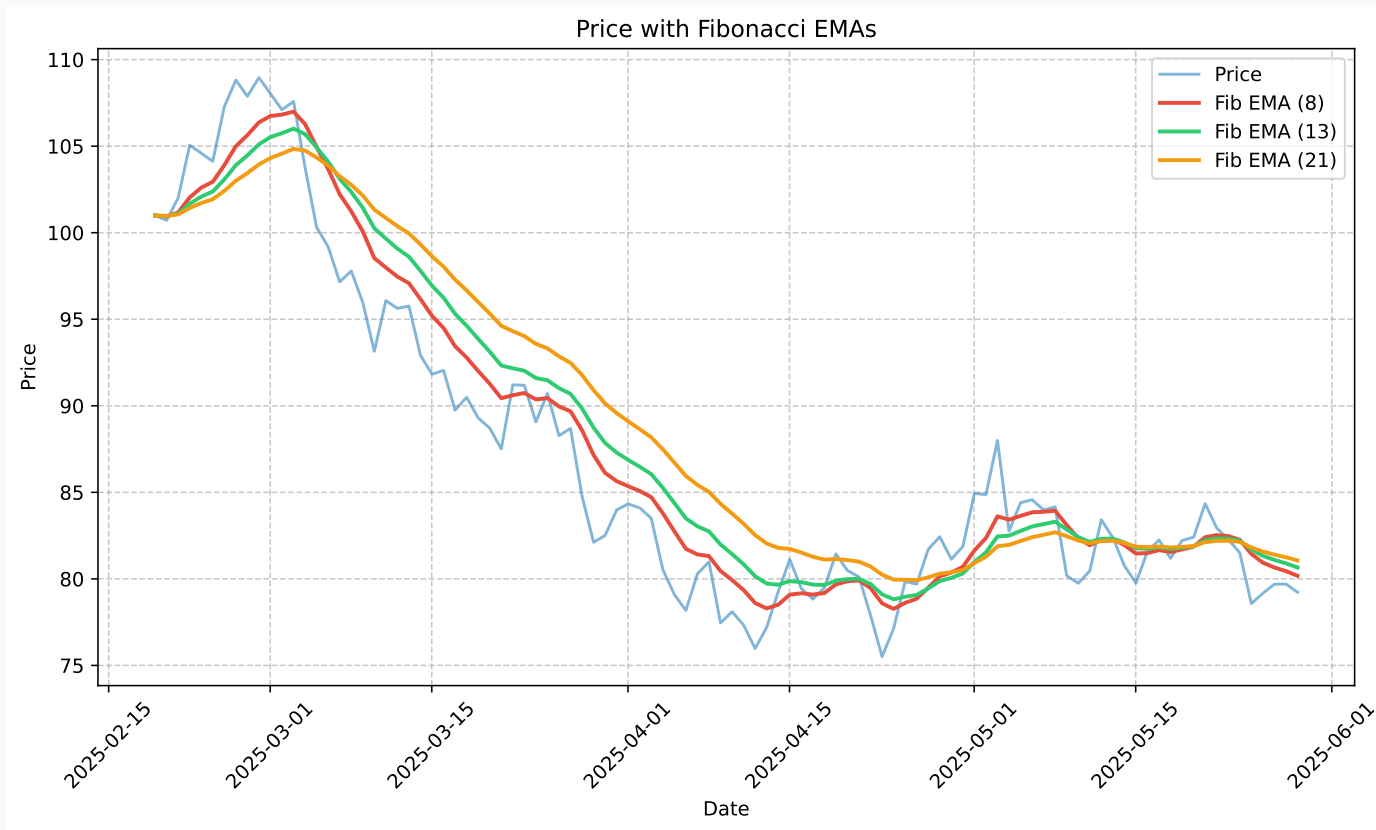
Dnešní cvičení:

**Vlákna a jejich synchronizace**

- Opakování z minulého cvičení
- Vlákna v C++20
- Přístup ke sdílené paměti
- Zadání první domácí úlohy

<http://goo.gl/a6BEMb>

# Exponenciální klouzavý průměr



$$EMA_0 = price_0$$

$$EMA_i = price_i * k + EMA_{i-1} * (1 - k)$$

## Jak vypadala paralelizace v OpenMP?

```
#pragma omp parallel for
for (size_t i = 0; i < stock_prices.size(); i++) {
    ema[i] = exponential_moving_average(stock_prices[i], 0.1);
}
```



```
#pragma omp parallel for  
for( ... ) {  
    ...  
}
```

*Co se ve skutečnosti stalo?*

## Vlákna v C++20

---

C++11 (přes `#include <thread>`) poskytuje multiplatformní přístup k práci s vlákny.

```
#include <iostream>
```

```
#include <thread>
```

```
void dummy_thread(int id, int n) {  
    std::cout << "Thread " << id << " prints " << n << "\n";  
}
```

```
int main() {  
    auto t1 = std::thread(dummy_thread, 1, 2);  
    auto t2 = std::thread(dummy_thread, 2, 42);  
    t1.join();  
    t2.join();  
}
```

C++20 (přes `#include <thread>`) poskytuje multiplatformní přístup k práci s vlákny.

```
#include <iostream>
#include <thread>

void dummy_thread(int id, int n) {
    std::cout << "Thread " << id << " prints " << n << "\n";
}

int main() {
    auto t1 = std::jthread(dummy_thread, 1, 2);
    auto t2 = std::jthread(dummy_thread, 2, 42);
}
```

## Kompaktnější zápis pomocí lambda funkcí

```
#include <iostream>
#include <thread>

void dummy_thread(int id, int n) {
    std::cout << "Thread " << id << " prints " << n << "\n";
}

int main() {
    auto t1 = std::jthread(dummy_thread, 1, 2);
    auto t2 = std::jthread([&](auto id, auto n) {
        std::cout << "Thread " << id << " prints " << n << "\n";
    }, 2, 42);
}
```

---

Lambda funkce (uvozená pomocí [&]) má navíc přístup ke všem lokálním proměnným.

Nemusíme si je tak předávat například pointery na lokální proměnné jako argumenty.

Map aplikuje funkci na každý prvek v poli.

```
void map_sequential(std::vector<float>& data, MapFn map_fn) {  
    for (float& f : data) {  
        f = map_fn(f);  
    }  
  
    // C ekvivalent:  
    for (size_t i = 0; i < data.size(); i++) {  
        data[i] = map_fn(data[i]);  
    }  
}
```

Operace map je ideální pro paralelizaci!

```
void map_openmp(std::vector<float>& data, MapFn map_fn);
```

```
void map_manual(std::vector<float>& data, MapFn map_fn);
```

```
void map_openmp(std::vector<float>& data, MapFn map_fn);
```

```
void map_manual(std::vector<float>& data, MapFn map_fn);
```

Co je na naší manuální implementaci paralelizace špatně?



## **Synchronizace vláken při přístupu ke sdílené paměti**

---

Mutex nám umožňuje zabránit více vláknům využívat stejný zdroj současně.

- Mutex vlastní vždy pouze jedno vlákno a ostatní vlákna musí čekat (mutex = *mutually-exclusive*)

Mutex nám umožňuje zabránit více vláknům využívat stejný zdroj současně.

- Mutex vlastní vždy pouze jedno vlákno a ostatní vlákna musí čekat (mutex = *mutually-exclusive*)
- Můžeme tak naimplementovat kritickou sekci, kam může vstoupit jediné vlákno. V této sekci:
  - Zjistíme index, který máme zpracovat
  - Inkrementujeme hodnotu  $i$

## Varianta opravy č.1: Mutex

Mutex nám umožňuje zabránit více vláknům využívat stejný zdroj současně.

- Mutex vlastní vždy pouze jedno vlákno a ostatní vlákna musí čekat (mutex = *mutually-exclusive*)
- Můžeme tak naimplementovat kritickou sekci, kam může vstoupit jediné vlákno. V této sekci:
  - Zjistíme index, který máme zpracovat
  - Inkrementujeme hodnotu *i*

```
std::mutex m;
void dummy_thread() {
    std::cout << "Zde muze byt soucasne vice vlaken.\n";
    {
        auto lock = std::unique_lock(m);
        std::cout << "Ale zde budu uplne sam ... \n";
    }
    std::cout << "A tady opet nemusim byt sam ... \n";
}
```

### Doplňte mutex

Doimplementujte metodu `map_manual_locking` za použití mutexu.

### Doplňte mutex

Doimplementujte metodu `map_manual_locking` za použití mutexu.

#### ⚠ **Pozor!**

Použití mutexů skrývá hrozbu *dead-locků*. Kód musíme navrhovat tak, aby bylo garantované, že vlákno někdy mutex získá (a provede tak kritickou sekci). Jinak zůstane čekat navěky...

Pokud nám stačí v rámci kritické sekce provést *jednu* operaci nad *jednou* proměnnou, můžeme si vystačit s atomickou operací.

Příklady atomických operací:

- Inkrementování proměnné typu `int`
- Vynásobení proměnné typu `int` konstantou

## Varianta opravy č.2: Atomická proměnná

Pokud nám stačí v rámci kritické sekce provést *jednu* operaci nad *jednou* proměnnou, můžeme si vystačit s atomickou operací.

Příklady atomických operací:

- Inkrementování proměnné typu `int`
- Vynásobení proměnné typu `int` konstantou

**Jak na to v C++20:**

```
#include <atomic>
```

```
int x = 0;    →    std::atomic<int> x = 0;
```



## Varianta opravy č.2: Atomická proměnná

Pokud nám stačí v rámci kritické sekce provést *jednu* operaci nad *jednou* proměnnou, můžeme si vystačit s atomickou operací.

Příklady atomických operací:

- Inkrementování proměnné typu `int`
- Vynásobení proměnné typu `int` konstantou

**Jak na to v C++20:**

```
#include <atomic>
```

```
int x = 0;    →    std::atomic<int> x = 0;
```

### Nahrad'te mutex atomickou proměnnou

Doimplementujte metodu `map_manual_atomic` za použití atomické proměnné.

### Mutex vs. Atomická proměnná

**Mutex je založený na systémovém volání jádra operačního systému**

**To může být ale drahé!**

### Mutex vs. Atomická proměnná

**Mutex je založený na systémovém volání jádra operačního systému**

To může být ale **drahé!**

**Atomická proměnná je (většinou) implementovaná na hardwarové úrovni**

Speciální instrukce pro atomické operace nad některými typy

### Mutex vs. Atomická proměnná

**Mutex je založený na systémovém volání jádra operačního systému**

To může být ale **drahé!**

**Atomická proměnná je (většinou) implementovaná na hardwarové úrovni**

Speciální instrukce pro atomické operace nad některými typy

**⚠ Nelze použít vždy!**

Procesory zpravidla podporují jenom základní typy.

*I atomická proměnná má ale nějakou režii...*

Nemůžeme se vyhnout použití mutexů  
a atomických proměnných úplně?

*I atomická proměnná má ale nějakou režii...*

Nemůžeme se vyhnout použití mutexů  
a atomických proměnných úplně?

### Doplňte logiku výpočtu rozsahů

Doimplementujte metodu `map_manual_ranges` za použití disjunktních rozsahů.

## Podmínkové proměnné

---

# Jaký je problém následujícího programu?

## Jaký je problém následujícího programu?

```
void logger() {  
    bool last_value = true;  
    while(true) {  
        auto lock = std::unique_lock(m);  
        if(last_value != value) {  
            std::cout << "Value changed to " << value << "\n";  
            last_value = value;  
        }  
    }  
}
```



# Jaký je problém následujícího programu?

## Jaký je problém následujícího programu?

```
void logger() {  
    bool last_value = true;  
    while(true) {  
        auto lock = std::unique_lock(m);  
        if(last_value != value) {  
            std::cout << "Value changed to " << value << "\n";  
            last_value = value;  
        }  
    }  
}
```

Vlákno které čeká na splnění podmínky **vytěžuje procesor** (tzv. *busy waiting*)!

Podmínkové proměnné (`#include <condition_variable>`) slouží ke komunikaci mezi vlákny.

Umožňují nám čekat na splnění podmínky jiným vláknem (a na signál od něj).

# Podmínkové proměnné

Podmínkové proměnné (`#include <condition_variable>`) slouží ke komunikaci mezi vlákny.

Umožňují nám čekat na splnění podmínky jiným vláknem (a na signál od něj).

## Vytvoření podmínkové proměnné

```
std::condition_variable cv;
```

# Podmínkové proměnné

Podmínkové proměnné (`#include <condition_variable>`) slouží ke komunikaci mezi vlákny.

Umožňují nám čekat na splnění podmínky jiným vláknem (a na signál od něj).

## Vytvoření podmínkové proměnné

```
std::condition_variable cv;
```

## Čekání na splnění podmínky

```
cv.wait(lock, [&] { return value  $\neq$  last_value; });
```

Podmínkové proměnné (`#include <condition_variable>`) slouží ke komunikaci mezi vlákny.

Umožňují nám čekat na splnění podmínky jiným vláknem (a na signál od něj).

## Vytvoření podmínkové proměnné

```
std::condition_variable cv;
```

## Čekání na splnění podmínky

```
cv.wait(lock, [&] { return value  $\neq$  last_value; });
```

## Notifikace o změně stavu

```
cv.notify_one();
```

```
cv.notify_all();
```

### Nahradte aktivní čekání podmínkovou proměnnou

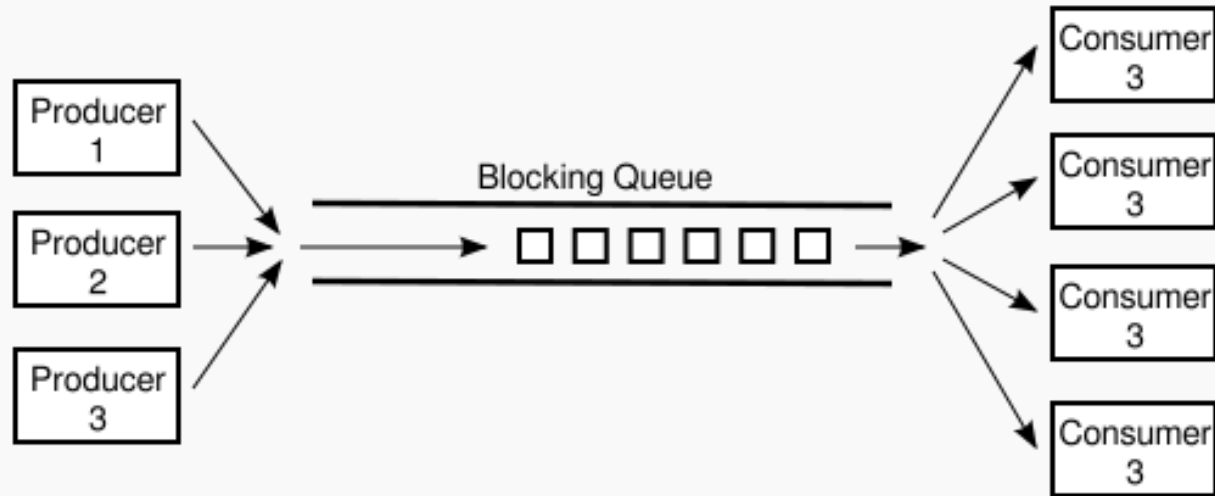
V souboru `2conditional_variable.cpp` v metodách `logger` a `setter` nahradte aktivní čekání podmínkovou proměnnou.

## Zadání domácího úkolu

---

# Producent – konzument

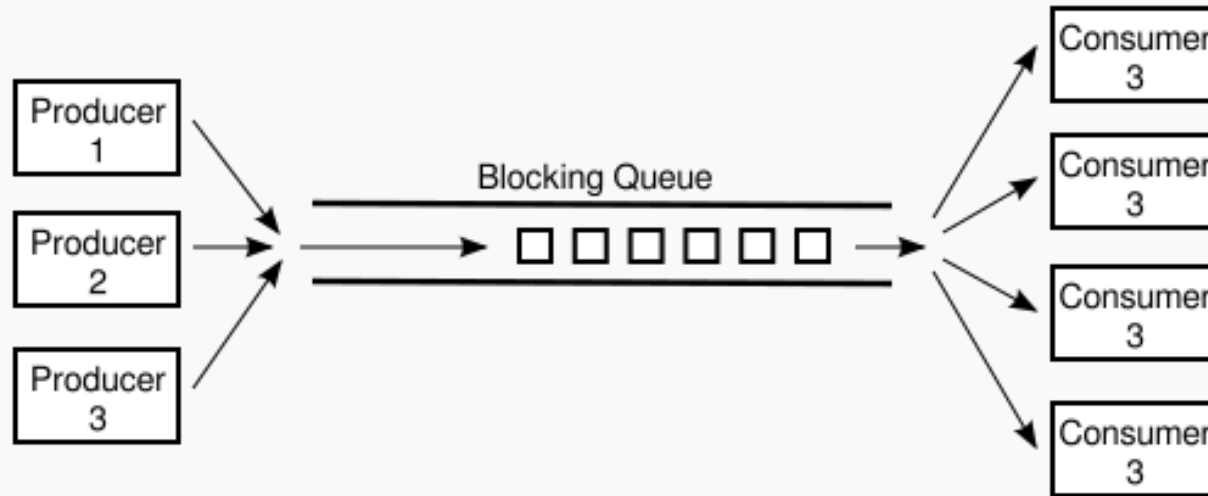
1. Producent vyrábí určitá data a vkládá je do fronty
2. Konzument je zase z fronty odebírá
3. Každý pracuje svým tempem





# Producent – konzument

1. Producent vyrábí určitá data a vkládá je do fronty
2. Konzument je zase z fronty odebírá
3. Každý pracuje svým tempem



Co je na tomto přístupu zajímavé?

## Zadání domácí úlohy

Doimplementujte metody v `ThreadPool.h` a zajistěte, že

1. Výpočet úloh je paralelní a každá úloha (přidaná pomocí metody `process`) je zpracována právě jednou (1 bod)
2. Thread pool nečeká na přidání nových úloh pomocí `busy-waitingu` (1 bod)